

Rok akademicki:

2014/15

Jednostka prowadząca:

Instytut Historii WHiDK

Kierunek:

Historia

Specjalność:

historia Kościoła

Poziom:

studia pierwszego stopnia (licencjackie), stacjonarne

Nazwa przedmiotu:

Historia relacji państwo-Kościół

Język:

PL

Typ przedmiotu:

przedmiot specjalnościowy

Przedmiot obieralny:

nie

Rok studiów, semestr:

rok III, semestr zimowy

Wymiar:

wykład: 30 godz.

Punkty ECTS:

wykład: 2

Forma zaliczenia:

wykład: zaliczenie bez oceny

Prowadzący:

wykład: dr hab. Wojciech Kęder, prof. UPJPII;

Koordynator sylabusu:

dr hab. Wojciech Kęder, prof. UPJPII

Sylabus dostępny w ramach:

- [Historia relacji państwo-Kościół](#) [na kierunku:] [doktryny polityczne i prawne](#) (H_dpip), studia pierwszego stopnia (licencjackie), stacjonarne, II rok, semestr zimowy
  - [prowadzący wykład:30h/zo/2ECTS]: dr hab. Wojciech Kęder, prof. UPJPII;
- [Historia relacji państwo-Kościół](#) [na kierunku:] [historia Kościoła](#) (H_hK), studia pierwszego stopnia (licencjackie), stacjonarne, III rok, semestr zimowy
  - [prowadzący wykład:30h/z/2ECTS]: dr hab. Wojciech Kęder, prof. UPJPII;

Wymagania wstępne:

Student powinien posiadać wiedzę, umiejętności i kompetencje z zakresu przedmiotów Wstęp do nauki o państwie i prawie oraz Historia państwa i prawa

Cele:

Przedstawienie historycznych modeli relacji (stosunków) państwo – Kościół w cywilizacji Zachodu oraz ich ewolucji w celu historyczno-poznawczym oraz kształtowania umiejętności zrozumienia, analizowania, a także świadomego i merytorycznego uczestnictwa we współczesnych stosunkach polityczno-wyznaniowych w sferze prywatnej i publicznej. Rozwijanie umiejętności argumentacji w oparciu o analizę tekstu źródłowego lub materiałów multimedialnych

Treści kształcenia:

Wykład obejmuje historię relacji (stosunków) państwo – Kościół od starożytności przedchrześcijańskiej po wiek XX z perspektywy poszczególnych modeli publicznoprawnych: monizmu, dualizmu, cesaropapizmu, teokracji papieskiej, jurysdykcjonalizmu oraz różnych wariantów państwa wyznaniowego (system powiązania) i świeckiego (rozdział Kościoła od państwa) od XVII do XX w. 1) Wprowadzenie w metodykę i tematykę wykładu: podstawowe pojęcia

2) Starożytność przedchrześcijańska: monizm

3) Chrześcijaństwo: dualizm

4) Cesaropapizm

5) Teokracja papieska i inkwizycja katolicka

6) Reformacja protestancka i jurysdykcjonalizm protestancki

7) Nowożytna tolerancja polityczna

8) Reforma katolicka i jurysdykcjonalizm katolicki

9) Geneza prawa do wolności religijnej w Europie

10) Prawo do wolności religijnej i rozdział kościoła od państwa w USA (separacja czysta)

11) Rewolucja francuska a wolność religijna i rozdział kościoła od państwa we Francji (separacja wroga)

12) System powiązania (państwo wyznaniowe) i system rozdziału (separacja skoordynowana) w XIX-XX w. Europie

13) Prawo do wolności religijnej w XIX-XX w. Europie

14) Prawo do wolności religijnej i stosunki państwo – kościół w totalitaryzmie

15) Podsumowanie: współczesne relacje państwo – Kościół 1) Wprowadzenie w metodykę i tematykę wykładu: podstawowe pojęcia

2) Starożytność przedchrześcijańska: monizm

3) Chrześcijaństwo: dualizm

4) Cesaropapizm

5) Teokracja papieska i inkwizycja katolicka

6) Reformacja protestancka i jurysdykcjonalizm protestancki

7) Nowożytna tolerancja polityczna

8) Reforma katolicka i jurysdykcjonalizm katolicki

9) Geneza prawa do wolności religijnej w Europie

10) Prawo do wolności religijnej i rozdział kościoła od państwa w USA (separacja czysta)

11) Rewolucja francuska a wolność religijna i rozdział kościoła od państwa we Francji (separacja wroga)

12) System powiązania (państwo wyznaniowe) i system rozdziału (separacja skoordynowana) w XIX-XX w. Europie

13) Prawo do wolności religijnej w XIX-XX w. Europie

14) Prawo do wolności religijnej i stosunki państwo – kościół w totalitaryzmie

15) Podsumowanie: współczesne relacje państwo – Kościół

Efekty kształcenia:**Wiedza:**

- zna podstawową terminologię z zakresu historii relacji państwo – Kościół (S_W01)
- zna najważniejsze fakty z zakresu relacji państwo – Kościół (S_W03)

Umiejętności:

- potrafi analizować, selekcjonować, oceniać i uogólniać informacje z zakresu historii relacji państwo – Kościół (S_U01)
- potrafi przeprowadzić krytykę wewnętrzną źródła z zakresu historii relacji państwo – Kościół (S_U02)
- potrafi posługiwać się podstawowymi pojęciami z zakresu historii relacji państwo – Kościół (S_U03)

Kompetencje społeczne:

- jest przygotowany do wykorzystania wiedzy i umiejętności z zakresu historii relacji państwo – Kościół w pracy/karierze historyka, nauczyciela, urzędnika, polityka i innych z obszaru humanistyki (S_K01)
- jest przygotowany do wykorzystania wiedzy i umiejętności z zakresu historii relacji państwo – Kościół, zwłaszcza w kontekście genezy prawa do wolności religijnej, w życiu rodzinnym (jako rodzic, małżonek) i społecznym (jako wychowawca, członek społeczności/organizacji, członek wspólnoty wyznaniowej/związku wyznaniowego, wyborca) (S_K01)

Metody i narzędzia dydaktyczne:

- wykład z wykorzystaniem form multimedialnych
- analiza wewnętrzna tekstu źródłowego
- dyskusja problemowa w oparciu o tekst źródłowy lub materiał multimedialny

Każdy z tematów wykładu będzie składał się z dwu części: wykładu oraz analizy tekstów źródłowych lub materiałów multimedialnych połączonej z dyskusją problemową

Sposoby sprawdzania i warunki zaliczenia:

Ze względu na przyjętą metodę dydaktyczną ocena studenta będzie odbywać się dwutorowo:

1) ocena ciągła udziału studenta w analizie tekstu źródłowego lub materiałów multimedialnych i dyskusji problemowej – student może otrzymać 1 pkt za aktywny i merytoryczny udział w zajęciach z każdego tematu, łącznie max. 15 punktów

2) egzamin pisemny w sesji letniej:

- w formie testu jednokrotnego wyboru (30 pytań, 4 odpowiedzi do wyboru)
- na egzaminie student może otrzymać max. 30 pkt
- I termin – sesja czerwcową
- II termin (poprawka) – sesja wrześniowa

Ostateczna ocena studenta ustalana jest na podstawie sumy punktów uzyskanych z oceny ciągłej i egzaminu – warunkiem otrzymania oceny pozytywnej jest uzyskanie co najmniej 25/45 punktów

Lektury podstawowe:

Podstawowe zagadnienia objęte problematyką wykładu przedstawiają:

J. Krukowski, Kościół i Państwo. Podstawy relacji prawnych, Lublin 2000.

A. Mezglewski, H. Misztal, P. Stanisławski, Prawo wyznaniowe, C.H.Beck 2011.

M. Pietrzak, Prawo wyznaniowe, LexisNexis 2010.

Lektury uzupełniające:

Wybrane tytuły:

P. Kras, System inkwizycyjny w średniowiecznej Europie, Lublin 2006.

J. Lecler, Historia tolerancji w wieku reformacji, Warszawa 1964.

P. Michalik, Kilka uwag na temat cesaropapizmu w Cesarstwie Wschodniorzymskim i Bizantyjskim, [w:]

Cuius regio eius religio? Zjazd Historyków Państwa i Prawa, Lublin 2006.

P. Michalik, Stosunki polityczno-wyznaniowe w XVII-wiecznym Marylandzie na tle kształtowania się ustroju tej kolonii, Warszawa 2012.

R. M. Małajny, „Mur Separacji”- państwo a kościół w Stanach Zjednoczonych Ameryki, Katowice 1992.

Ze względu na wybiórczość prezentowanych zagadnień dodatkowe lektury uzupełniające dotyczące historii poszczególnych partii i systemów partyjnych będą proponowane zainteresowanym studentom w toku wykładu.

Uwagi: